

תיאטרון

כנפי החזון המתוכנן

שש כנפים לאחור (הבימה) — הן שש כנפיה המקצועיות של יצירה ספרותית טובה, שהופיעה באותו שם מאת חנוך ברטוב, לפני שנים אחדות.

במשך השנים המעטות שעברו מאז צאת הספר ועד עלות המסך על הצגת הבכורה של המחזה הבחימה השתנו דברים רבים בעולמם של גיבורי הספר, שהפכו לגיבורי המחזה, כשם שהשתנו בחייו של המחבר עצמו. ברטוב עזב את קיבוץ עין-החורש, בו היה חבר בעת שיצא הספר לאור, עבר לתל-אביב, לעיר הגדולה בה הוא מרוחץ את לחמו כעורך לילה ביומון למרחב.

כשהתחלפו מרחבי הקיבוץ המצומצמים והמגודרים במרחבי העיר האינסופיים, נש' תנתה גם עוצמת זוגיות המשקפים בהן השקפה ברטוב על שכונת העולים החדשה, על גבול ירושלים החדשה. הגיבורים שהיו מלאי חיים ותקווה, תוססים, עמוסי בעיות, אחוזי פחדים ואסופי דאגות היומיום בין דפי ספרו הפכו ביצירה שברטוב המחזן לפרטתו לאוסף דמויות מוטושטשות, אחי-דו-תגוון וחסרות גשמה. דמויות שלא-אמן-העולם-הזה, של מלאכים צחורים מצחור, טובים מטיב, מושלמים וחיכונים.

כנפים מקצועיות. בשתי מערכות ארוכות כאורך הגלות המתקבלת, מתנהלת בדי ברטוב — בתוספת ידיו הבלתי-אמינות של הבמאי אברהם גניון — מסכת יציאתם של גיבורי המחזה מהגלות לחירות, מחושך לאור, מתרדמת אי-קבלת החרפה אי-גבול.

בשש כנפים לאחד כל הפנים צוהלים, כל הגיבורים שוחקים, כל התקוות מתמלאות. לאיש מכל העולים החדשים הממלאים כי שפע את בימת הבחימה, אין אפילו בעיה אחת שאינה נפתרת. היססמה, כל ישראל תכריז "חירותה על לוח לבו של כל אחד מהם, והם מגשמים אותה יומיום בחדרה ועליצות, סיסמה זו מביאה אותם לשכוח איש איש את דעותיו המפלגניות ואת דאגות הפרנסה האישיות שלו, רק כדי לי עזור לחברו, העולה החדש, אויפה מחוסר-עבודה. כי כאשר הקומוניסטי, הדתי והסנדלר מתאגדים יחדיו, מפגינים יחדיו, ומחלקים רכושם עם הוקן מחוסר-העבודה, הרי שי התמונה המתקבלת רחוקה מאד מלהיות מתאימה להרי של שכונת עולים בישראל החדשה.

בתוך בליל סכריני זה ממלאים שחקני הבימה את תפקידיהם באותה כבדות וכשרון כמו איכרות מצטיינות בקולחון רוסי, פרט לשמואל רודנסקי, אלישבע מיכאלי ויוסף בנאי הטוב שבכולם, המגלם תפקיד הצעיר המארוקני בצורה משכנעת ואמיתית, וזכה למחאות-כפיים תוך כדי משחקו, לא מוצא אף לא אחד מהם את מקומו המתאים על קרשי הבימה, אפילו כשהוא מוצב לפי הרי-ראות הבמאי, על סהרת המסורת של התיאטרון הרוסי השמרני, כאשר לשמרנות הבחימה מתחשפים שחקנים הממלאים את תפקידם בחוסר כשרון, כמו קריין התנ"ך שלמה ברטובוב או השחקן מישה אשורוב, מצטיירת בלב הצופים להרגשה כי אפילו האידיולה המושלמת ביותר לא תזכה לסיף אידילי מבלי שתהיה מוצגת בידי שחקנים אידיאליים. שחקני הבימה בשש כנפים לאחד רחוקים מלהיות כאלה.

המסק נופל. עם כנפים מקצועיות כמו אלה שיצר חנוך ברטוב, קשה להרחיק סוס אפילו עד לשולחן העבודה הקרוב ביותר, לידו יחכה ברטוב כי רק כדי שתיאטרון כמו הבחימה יסכים לקבל מחזה להצגה, לא כדאי כלל לקלקל ולעצת יצירה ספרותית טובה למחזה גרוע.

כי המחזה הוא אמנם גרוע, למרות שהוא מתיימר לתת תמונה ריאליסטית של החי-הייעוליים-החושניים, אין בו אף שמץ מכך, לא העלאת בעייה, לא התחייב דרך לפתרון. ייתכן ויהודי טוב בברוקלין היה מזיל דמי עה אחת או שתיים של אושר ונחת למראה אחת-אחים בישראל הנבנית, ייתכן שאף היה מניח ידו על פנסקס-המחאותיו, אולם לא לשם כך, עדיין, מחברים מחזה.

תקווה על גג פתוח

ימים רבים עמלו כמה משחקני הקאמרי-בהתה ובעבר, בחורי דירתו ובאולמים שכור, רים, על הכנת המחזה על גג פתוח, מאת השחקן אברהם ארצי. בהדרכתו של פטר פריי לבש המחזה עור וגידים, כשמשחתיפו

רוקמים לעצמם חלומות של תיאטרון חדש, של אופק פתוח ועתיד מזהיר.

לפתע, נמוג הכל. אברהם ארצי עצמו, שחקן בעל מקורות כספיים-משפחתיים בלתי מוגבלים, נסע לארצות-הברית יחד עם אשתו רוזינה ארצי, לתקופה בלתי מוגבלת. שחקני על גג פתוח התיאשו מכשלונו ונפילתו של הקאמרי, מגיסתו של האהל ומהסתאבותה של הבימה. במקום שעובדות החיים בתיאטרון הישראלי יניעו אותם להחליף ביתר מרץ להגשמת מטרותם, החליטו לחתור על ביצועה. על גג פתוח נקבר בקרן זחית.

הגאולה באה במקום בלתי-צפוי. היה זה יעקוב אגמון, מנהלו החדש, מלא המרץ, של התיאטרון הקאמרי. שלקח את המחזה המקורי תחת חסותו. יחד עם גרשון פלוט-קין, אורנה פורת ויוסף ידן פותח השבוע אגמון את "ערבי המחזה המקורי", כש הראשון בהם הוא על גג פתוח המספר בעלילתו על חייהם של שחקנים ישראלים, בעיותיהם ולבטיהם.

שחקני הקאמרי עצמם יציגו את על גג פתוח בלי שום לבטים. אורנה פורת, אורי לוי, אורה עידן, יהודה פוקס, אריק לביא ובתיה לנצט, המשתתפים במחזה, יטלו על עצמם בערב הקראתו גם את תפקידי הסדרנות באולם ואת תפקידם של פועלי הבמה. "כולנו למען התיאטרון", הרי לכת עתה הסיסמה במסדרונות הקאמרי המתנער.

מאחורי הקלעים

תופים מאפריקה

קטע מקורי ביותר מכינה להצגה להקת בצל ירוק. בתוכניתה השנייה, הבמאי שמואל בונים בחר מתוך ספר שיריו של המשורר הלל עוגני ממשמר העמקי, את השיר ארץ חדשה, ההללג בצורה קיצונית על חייה של העיר העברית: "ומה בתל-אביב? / נשים יפות מתנים / שבינת פועלי הנמל / הנואם אברמוביץ... המענין הוא ש' מוכיר פועלי הנמל, בתקופה בה נכתב השיר היה פועל בשם חיים אברמוביץ. שיר אחר של הלל ("ע. הלל") עוגני, כאן נבנה בית, מכינה לביצוע להקת פיקוד מרנז בהדרכתו של דויד ברגמן: "כאן נבנה בית / הקבלנים רזניק את רובינשטיין / בעניני דירות נא לפנות במקום." את ה" מוסיקה לשני השירים כותב יוחנן זראי... שינויים גדולים הכניסו המחזאי חנוך ברטוב והבמאי אברהם גניון בהצגת שש כנפים לאחד בתיאטרון הבחימה, אחרי הביקורות הקטלניות, שלמחרת הצגת ה" בכורה (ראה לעיל)... שבינת חזרות הכריזו שחקני השכירים של תיאטרון אהל, שהשבינת השבוע את חזרות השבת השחורה מאת יגאל מוסינזון ואת עבודת ההכנה של אכילס והנשרות. סיבת השבינת: משכורת... חברות התעופה המקימות קחי טיסה לאפריקה, נתבקשו השבוע עלידי הנהלת התיאטרון הקאמרי להורות לטייסייהם להשתדל ולנסות לרכוש סוג מיוחד של תופים אפריקאיים, הדרוש להצגת הקיסר ג'ונס בתיאטרון... לאור לוקסיים יציג תיאטרון זירה את הצגת הפינג'אן בי-זכיעוק של סגל הגדוע בכל הארץ. ההי-צגה תתקיים מעל בימת-עץ מיוחדת, שחוקם עלי-פני מפליהמים של שבע סחנות בירקון, כששתי מדרות ענק משני צידי המפללים ישמשו מקור אור גוסף לקהל הצופים ש' יחזה בהצגה מגדת הנחל... פרימים מענינים על מצבו הכלכלי של התיאטרון בצרפת, סיפקו השבוע למעוניינים שחקני ה" תיאטרון הבלתי תלוי של פריז, שהגיעו לישראל לביקור קצר: מחירו של אולם בינוני בפאריז הוא 5000 ל"י לחודש. מחי-רם היקרי-יחסית של האולמות מחייב את הלהקות להחליף את אולמי ההצגה שלהן, לפי המחזה שהן מציגות: מחזה טוב מאד באולם גדול, מחזה בינוני באולם קטן — הכל לפי התגובה מיד אחרי הצגת הבכורה... 700 רקדנים יתכנסו השבוע לכנס תל-אביבי גדול של מחוללים ומחוללות, שהרקדן יואב אשיראל מארגן תחת הסיסמה: "מצב רוז, נעלים קלות, רגלים בריאות וגרון צלול"... החצוצרן המפורסם הארי ג'ימס ישמש אטרקציה נוספת בשורה הארוכה של אמנים זרים שיגיעו השנה לישראל. האמרגן משה חאלקין מתכוון להביא את ג'ימס בסוף הקיץ... תשעה דוי-רות של ציור אמריקאי משמשים נושא לתערוכה בשם זה: המוצגת במוזיאון תל-אביב והושאלה עלידי המכון לאמנויות בדרטויט.

זה הוא זה :

תשבץ העולם הזה 1083

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13	12	11		10
	19		18	17	16		15	
		24		23	22		21	20
	28		27		26		25	
		32		31	30		29	
	33		32		31		30	
		38		37		36		35
	43	42		41		40		39
47		46		45		44		43
		52	51		50		49	48
	58		57		56	55		54
		60						59

מאונן: 1. יש של דרור ויש של נפש; 4. הירח הר רוסי; 10. מלת שלילה; 11. חומר גלם לכסאות; 13. לעתים הוא מוליד עכבר; 14. מפלגה המיוצגת בכנסת; 15. תלבושת חור-בה; 17. מנעול בטחון; 19. אל בבלי; 20. מוקיון ובדחן; 22. עיר נמל בבריטניה; 25. מרדכי נמיר הוא כזה; 26. סל; 27. מולדתו ב-פראג; 30. עשרים הדרך הקצרה בין שתי נקודות, כאשר הוא ישר; 33. מעט; 34. לחם; 36. חיל אויר; 37. צורת הבעה; 39. קיים פתיל כזה; 41. מושבת כתר בריטית; 42. מוסמך האוניברסיטה; 44. שושנה הזמרת; 46. חשיכה; 48. הניע; 50. אות עברית; 51. תוכן החדר; 53. גדר; 55. נפל; 57. נזכר לעיל; 58. על כל בית; 59. יחידת יסוד כימית; 60. המוזיאון של פאריס.

מאונך: 1. טון; 2. אות עברית; 3. חבר להקת לונדון פסטיבל באלט; 5. להם ולא ידברו!; 6. עורק; 7. נגד

מטוסים; 8. גת; 9. מיליון מילימטרים; 12. מתח; 15. תושב ארץ היאור; 16. בקר; 18. עשירי ישראלי; 21. קיים; 23. רב-אלוף; 24. נהר התשבצים בצפון איטליה; 26. לא טהור; 28. ילק נטול ראש; 29. יישוב באזור רחובות; 31. קומפלימנט; 32. על מצחו האות; 35. אות; 37. בלתי שכיח; 38. גיבור שקס-פירי; 40. מביא ראייה; 41. בן יהודה; 43. תואר פועל ההולם את הזהירות; 45. מסופרי חיבת ציון; 46. תינוק; 47. בלוקדה; 49. חשובה לעט הגובע; 52. כן; 54. לכל אדם; 56. ערימת אב-גים; 58. מאחורי החזה.

ביס לפקידות
מרכז מורים ונוסמכים
 תת שנתית קצב לעעירים
 12 חס

למבגרים   קרם מזורי   נפתח ביולי